

YERLİ VE MİLLİ UÇAN ARABA TUSİ TEST SÜRÜŞLERİNE BAŞLADI

Adını 13. Yüzyılın önemli İslam bilim insanlarından biri olan Nasirüddin Tusi'den alan ve İstanbul Gelişim Üniversitesi Mekatronik Bölümü tarafından geliştirilen yerli uçan araba "Tusi" test sürüşlerine başladı.

Gelişen teknoloji ile birlikte gelecekte arabaların hem karada hem de havada gideceğine dair artık birçok gelişme söz konusu. Bu anlamda teknolojik alt yapı ile birlikte birçok kurum ve kuruluş çalışmalarına devam ediyor ve örnekler ortaya çıkarıyor. İstanbul Gelişim Üniversitesi Mekatronik Bölümü de dünyadaki gelişmelere ayak uydurmak ve Türkiye'deki milli uçan araba teknolojisine destek olmak amaçlı yıllardır çalışmalarını sürdürüyor. İlk olarak 2019 yılında TEKNOFEST'de teknoloji severlerle buluşan ve büyük beğeni toplayan uçan araba Tusi bu yıl da deneme sürüşlerine başladı. Kapalı alan test sürüşlerini başarı ile tamamlayan araç Başakşehir Şehit Erdem Özçelik Stadı'nda açık alan test sürüşünü yaptı. Test sürüşlerinden sonra araç için gerekli tüm çalışmaları devam ettireceklerini söyleyen Mekatronik Bölümü Öğretim Görevlisi Umut Us, "Denemelerimizden sonra daha iddialı uçuş testlerine başlayacağız" dedi.

"İSTEDİĞİMİZ SONUÇLARI ALIYORUZ"

Tusi hakkında detaylı bilgilendirmelerde bulunan ve ayrıca üniversitenin Teknoloji Transfer Ofisinde AR-GE Mühendisi olan Umut Us, "Araç şimdilik 6 motorlu bir hexacopter altyapısı üzerine kurulu ve hali hazırdaki ağırlığı 100 kilo olup 80 kiloluk bir kişiyi seyahat ettirebilir özellikte. Uçuş menzili açısından da havada 30 kilometrelik karada ise 160 kilometrelik bir menzile sahip. Elektrikle çalışan ve 2-2.30 saatlik bir şarj sonrasında yaklaşık olarak 180 kiloluk bir itiş değeri ile birlikte 8-9 dakikalık uçuş yapabiliyor. Şuan hâlihazırda test uçuşlarımız 10 metre civarında gerçekleşiyor. Belli başlı limitin üstüne çıktığımız zaman havadaki rüzgar direnci devreye giriyor. İlk prototip olduğundan dolayı bizim için yeterli diyebilirim. Bunları baz aldığımızda istediğimiz sonuçlara ulaşıyoruz" dedi.

"DAHA İDDİALİ UÇUŞ TESTLERİ YAPACAĞIZ"

Us ayrıca üniversitenin vermiş olduğu destekten dolayı da çok memnun olduklarını söyleyerek, "Üniversitemizin yenilikçi anlayışı sayesinde ekip arkadaşlarımızla birçok proje üzerine çalışmalar yapıyoruz ve buralara kadar geldik. Aslında bizim uçan araba projemizin tasarım süreci 2018 yılında başladı. Çeşitli üretim safhalarından çıktuktan sonra test aşamalarına geldi. Biz aslında kapalı alan test uçuşlarımızı gerçekleştirmiştik. Açık alan test uçuşlarımızda da çeşitli çalışmalar yaptık. Bugün itibari ile artık çok daha iddialı bir uçuş testi gerçekleştireceğiz diyebilirim" dedi. ^

“GELECEĞE YÖNELİK BİR PROJE”

Us son olarak da, “Bizler uçan araba projesini sadece yaptık demek için yapmıyoruz geleceğe yönelik yaptığımız bir proje. İlerleyen dönemlerde çeşitli yatırımlarla birlikte bunu hayata geçirilebilir hale getirmeyi planlıyoruz ve gerçekten uçan arabamızın içine bir insan binerek seyahat edilebilir bir yapıya büründürmek istiyoruz. Şuan bildiğiniz gibi Sivil Havacılık Kuralları gereğince insan taşımak zor ve sıkıntılı bir süreç. Bu yüzden testlerimizi 80 kiloluk bir ağırlık içerisine yerleştirerek yapıyoruz” şeklinde konuştu.

Gerçekleştirilen test sürüşlerden memnun kaldığını belirten üniversitenin Mütevelli Heyeti Başkanı Abdülkadir Gayretli ise, “Uçan araba teknolojisinde Türkiye olarak gücü elinde bulunduran bir ülke konumunda olmak için çalışmalara devam edeceğiz” diye konuştu.

“ERMENİSTAN KIRLI BİR SAVAŞ YÜRÜTÜYOR”

Ermenistan’ın kirli provokasyonlarına karşı Azerbaycan tarafının erdemli bir savaş verdiğine dikkat çeken Sosyolog ve Uluslararası İlişkiler Uzmanı Dr. Behlül Aliyev “Ermenistan’ın saldırıları uluslararası hukuka olduğu gibi savaş etiğine de aykırıdır. Ermenistan bununla ne kadar kirli bir savaş yürüttüğünü göstermektedir” dedi.

“YILLARDIR KURGULANAN MİT BOZULDU”

Topraklarının yüzde 20’si işgal altında olan Azerbaycan’ın yaklaşık 30 yıllık barışçıl çözüm arayışlarının sonuç vermemesiyle Ermenistan’ın iştahının daha da kabardığını vurgulayan İstanbul Gelişim Üniversitesi’nden Sosyolog ve Uluslararası İlişkiler Uzmanı Dr. Behlül Aliyev “Bu süre zarfında Ermenistan yönetiminde ve Ermeni halkında ‘yenilmezlik’, ‘Tanrı tarafından seçilmişlik’ ve ‘kahraman millet’ mitleri oluştu. Arkasına uluslararası camianın desteğini alarak 1994’ten beri var olan ateşkes rejiminin sürekli bozulması ve cezasızlık bu hisleri daha da körüklemişti. 2018’de Nikol Paşinyan’ın iktidara gelmesiyle iç ve dış politikada sıkıntıların ortaya çıkması ve Paşinyan rejiminin halk tabanında doğan hoşnutsuzlukları sürekli Karabağ konusuyla kapatma isteği farkında olmadan bu mitleri daha da güçlendirmekteydi.” dedi.

Dr. Behlül Aliyev şöyle devam etti;

“İç politikada her başarısızlığın ardından Paşinyan’ın Karabağ’ı ziyaret etmesi, sözde rejimin başkanının yemin töreninin Azerbaycanlılar için kutsal sayılan Şuşa’da yapılması, Başbakanın eşi Anna Hakopyan’ın Eylül başlarında Karabağ’da askeri eğitimlere katılması ve sembolik olarak Azerbaycan tarafına silah doğrultması, bir taraftan Ermenilerde zafer duygularını zinde tutarken, diğer taraftan Azerbaycan halkında kıyas hislerinin güçlenmesini sağlıyordu. Savaşın başlamasıyla yaklaşık 30

yıldır bölgede mevzilenen, yığınaklar yapan ve ordu birleşmelerinin en güçlü birlikleri sayılan güçlerin çok kısa sürede ağır yenilgiye uğraması bu mitleri de bozmuş oldu”

“SİVİL YERLEŞİM YERLERİNİN VURULMASININ ALTINDA FARKLI NEDENLER YATIYOR”

Ermenistan’ın Azerbaycan’ın Karabağ’daki çatışma bölgesinin dışında kalan sivil yerleşim yerlerini vurmasının altından birden fazla nedenin olduğunu ifade eden Dr. Aliyev, “Ermenistan sivil yerleşim yerlerini vurmakla birkaç amaç gütmektedir. İlk amacı, Azerbaycan ordusunun konsantrasyonunu bozmaktır. Farklı bölgeleri vurarak Azerbaycan ordusunu manevra alanını genişletmeye zorlamayı, böylece Karabağ cephesindeki saldırıların yoğunluğunu düşürmeyi hedeflemektedir. İkinci amaç, Azerbaycan tarafını Ermenistan topraklarına karşı saldırıya zorlamak, ardından da savaşı uluslararası boyuta çekmektir. Üçüncü amaç, Ermenistan halkına cephedeki yenilgiyle ilgili teselli sağlamak, dördüncü olarak da Azerbaycan halkını yönetime savaşı durdurmaya yönelik baskılar yapmaya zorlamaya hesaplanmıştır. Beşinci ve en dehşetlisi ise, sorumsuzca ve ahlaksızca sivil katliamı yaparak yenilgi olsa bile, bölgede göç başlatmak ve böylece demografik duruma tesir etmektir” diye konuştu.

“ERMENİSTAN SAVAŞI KİRLİ BİR ŞEKİLDE DEVAM ETTİRMEK NİYETİNDE”

Ermeni kuvvetlerinin savaşı cepheden başka her yerde sürdürdüğüne dikkat çeken Dr. Aliyev sözlerine şöyle devam etti:

“Cephe boyunca silahlarını bırakarak kaçan Ermeni askerleri ve onlara bağlı diğer milis güçleri yenilgi üzerine yenilgi alırken Ermenistan yönetimi ve Savunma Bakanlığı cephede herhangi bir ciddi kaybın olduğunu yalanlıyor. Durum böyleyken Ermenistan bir taraftan Azerbaycan’daki sivil yerleşim yerlerine sivillere karşı kullanılması yasak olan SCUD tipli ‘Elbrus’ ve ‘Tochka-U’ balistik füzeleriyle saldırı gerçekleştiriyor, ancak, bütün delillere rağmen Ermenistan bu saldırıları pişkinlikle, kesin bir dille yalanlıyor, bu saldırıların dünya kamuoyunu şaşırtmak için Azerbaycan tarafının imitasyon yaptığını iddia ediyor. Öte yandan, Azerbaycan’da katledilen sivillerin fotoğraflarını internet, Batı ülkelerinde protesto gösterileri gibi farklı mecralarda ‘katledilen Ermeni sivilleri’ gibi servis ederek kirli bir şekilde enformasyon savaşı veriyorlar. Ermenistan tarafında savaşı için Lübnan ve Suriye’den eski ASALA üyeleri, Nubar Ozanyan Taburu ve başka milisler getirilirken, hiçbir delile dayanmadan Azerbaycan tarafını teröristleri savaştırmakta itham ediyor. Gerçekleştirdiği bütün saldırıları Proxy şekilde sözde Dağlık Karabağ rejimi arkasına saklanarak yapıyor.”

“AZERBAYCAN ERDEMLİ BİR VATAN SAVAŞI VERİYOR”

Ermenistan'ın kirli provokasyonlarına karşı Azerbaycan tarafının erdemli bir savaş verdiğini ifade eden Dr. Behlül Aliyev “Ermenistan'ın ahlaksızca, uluslararası hukuka ve savaş etiğine aykırı bir şekilde yürüttüğü kirli savaşa karşı Azerbaycan ordusu erdemli bir savaş veriyor. Asla siviller vurulmuyor, 12 Ağustos 1949 tarihli Cenevre Sözleşmesi uyarınca savaş esirleri insani muamele görüyor, sağlık hizmetleri alıyorlar. Azerbaycan Ordusu cevabı sahada vermekle Vatan Savaşını etik ve ahlaklı bir şekilde sürdürüyor” şeklinde konuştu.

KORONAVİRÜS SÜRECİNDE TEKNOLOJİ HAYATLARIMIZI NASIL ETKİLEDİ?

Koronavirüs sürecinde teknolojinin aile yaşantılarını nasıl etkilediğiyle ilgili araştırma yapıldı. Ailelerle derinlemesine görüşmeler gerçekleştirilerek yapılan araştırmada, insanların bedenen evlerde hapsediği ama sosyal medya aracılığıyla dışarıya çıktıkları ve bu durumun ileriki dönemde psikolojiyi olumsuz yönde etkileyeceği gibi sonuçlara varıldı.

Koronavirüs salgını ile beraber belki de 10 yılda yaşanacak teknolojik dönüşüm 6 ay içerisinde hızlı bir şekilde yaşanmış oldu. Teknolojinin aile yaşantısını nasıl etkilediğiyle ilgili iki kız kardeş Dr. Öğr. Üyesi Özge Gürsoy Atar ve Dr. Öğr. Üyesi Şebnem Gürsoy Ulusoy bir araştırmaya imza attı. Araştırma evli ve çocuklu ailelerle derinlemesine görüşmeler yapılarak gerçekleştirildi. Araştırma hakkında bilgi veren Dr. Öğr. Üyesi Atar, “Derinlemesine görüşmelerde ailelerin teknolojik süreçten olumsuz yönde etkilendikleri, teknolojiden eğitim, alışveriş gibi alanlarda faydalandıklarını gördük” dedi. Dr. Öğr. Üyesi Ulusoy ise, “Teknolojinin ilerlemesinden kaynaklı olarak teknoloji ile harmanlanmış bir şekilde insanlar evlerine kapandılar. Bu teknolojik dönüşümün sağladığı kolaylık bizleri fark ettirmeden eve bağımlı, gerçek hayata bağımsız insanlar haline çevirdi” diye konuştu.

“EVLERDE KENDİMİZ, DIŞARIDA AVATARIMIZ DOLAŞIYOR”

Yapılan görüşmelerle ilgili bulgularını aktaran Dr. Öğr. Üyesi Özge Gürsoy Atar, “Derinlemesine görüşmelerde ailelerin teknolojik süreçten olumsuz yönde etkilendikleri, teknolojiden; eğitim, alışveriş gibi alanlarda faydalandıklarını gördük. Aile büyükleriyle online iletişim kanallarından birbirleriyle iletişim kurmalarının çocuklar üzerinde bazı noktalarda eksik bıraktığı gözler önüne serildi. Aile içi iletişimin, koronavirüs sürecinde yüz yüze olarak biraz daha sekteye uğradığını görmüş olduk. Bir Avatar filmindeki gibi evlerde kendimiz oturuyoruz ama dışarıya avatarımızı sosyal medya aracılığıyla gönderiyoruz. İnsanların bedenen evlerde hapsedildiğini ama sosyal medya aracılığıyla dışarıya çıktıklarını ve bunların da psikolojisini olumsuz yönde etkilemek gibi bir durumun ortaya çıkabileceğini bulgulamış olduk” dedi.

DİJİTAL BAKICI OLARAK GÖRÜLMEMEYE BAŞLANDI: EBEVEYN İLİŞKİLERİ DE BOZULDU

Sanal iletişimi biraz daha sınırlandırarak, ailelerin birbiriyle evde yapacağı etkinliklerle aslında iletişimin güçlendirilmesinin büyük önem taşıdığına dikkat çeken Atar, “Sosyal medya ve dijital medya araçlarının çocuklar tarafından bu dönemde çok yoğun olarak kullanıldığını görüyoruz. Anne baba evden çalışmaya başladı. Anne çocukla ilgilenemiyor; bu yüzden sosyal medya, dijital oyunlar çok fazla kullanılmaya başlandı. Aileler bunları bakıcı olarak görmeye başladılar. Bu yüzden iletişim sınırlanıyor. Biz daha çok aile içi oyunlarla, onları dijitalden, sosyal medyadan uzaklaştırmalıyız. Aileler de kendilerini sınırlandırmalı çünkü anne ve babaların da bir kaçış olarak bunalmalarının sonucu sosyal medyaya çok fazla yöneldiğini ve ebeveynlerin ilişkilerinin de bozulduğunu gözlemledik” ifadelerini kullandı.

HEM OLUMLU, HEM OLUMSUZ ETKİLENDİK

Teknolojiyle harmanlanmış bir şekilde insanların evlerine kapandıklarını gördüklerini dile getiren İstanbul Gelişim Üniversitesi Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu’ndan Dr. Öğr. Üyesi Şebnem Gürsoy Ulusoy ise, “İşlerimizi devam ettirmemiz, çocukların eğitiminin devamı için bu süreç birçok anlamda olumlu yansıdı. İnsanlar işsiz kalmadı, çocuklar evden eğitim almaya devam edebildi. Bu teknolojik dönüşümün sağladığı kolaylık bizleri fark ettirmeden eve bağımlı, gerçek hayata bağımsız insanlar haline çevirdi. Araştırma da bu noktada çıktı. Bu süreç günlük rutinlerimizi devam ettiren bir yandan da 7-24 annelik yapmamızı ve kendi işlerimizi de devam ettirmemize neden oldu” diye konuştu.

BÜYÜK AİLELER YIKILMA AŞAMASINDA MI?

Aile içi iletişimde salgınla birlikte değişim ve dönüşüm yaşandığına dikkat çeken Ulusoy, “Büyük aileler, bizim toplum yapımızda çok önemlidir. O büyük aileler şu an yıkılıyor. Büyük ailelerin bir araya gelme süreci anneanne, babaanne, dedeler, büyük aile yapısı korona dönemi ve teknolojiyle beraber sanal anneannelik, sanal dedeliğe evrilmiş durumda. Bu dönemde küçük yaş grubunda olan çocuklar ve 1-2 seneyi bu şekilde geçiren çocukların bundan nasıl etkileneceği, daha sonrasında bunu aşım aşamayacağı, toplumsal anlamda nasıl bir kitlenin geleceğini şu an ön göremiyoruz. Bu ön görülemeyen kitlenin aile içi iletişimde kısıtlı kişiler yaşayacağını ön görebiliriz. Bu bir ön çalışmaydı bununla ilgili çalışmalar devam ediyor” dedi.

TEKNOLOJİYLE BİRLİKTE ETKİNLİKLER DÜZENLENMELİ

Teknolojinin insanların iş ve özel hayatlarını birbirine karıştırmasına neden olduğuna değinen Ulusoy, sözlerini şöyle tamamladı:

“Ailelerin birbirlerine ruhsal anlamda vakit ayırması gerekiyor. Çekirdek aile için de; sosyal medyadan uzaklaşmak, internetteki işlerini saate bağlayarak yapmak, çocuklarla verimli saat geçirmek önemli. Anneanne ve babaannelerin yüzde 90’ı teknoloji kullanıyor. Özellikle torunlarıyla belli günlerde yüz yüze iletişim kurabilir, onların geçirdikleri zamanlara dâhil olabilir. Dijital ortamı kendi aile içi iletişimimizi ayakta tutacak şekilde yönlendirmeliyiz. Ailelerin dijital teknolojiyi kullanarak bir arada olmayı devam ettirebilecek yönde etkinlikler yapması çok daha faydalı olacaktır. Özellikle baba-çocuk üçgeninde de annenin ve babanın çocuğa aktif olarak vakit ayıracağı açık alan etkinlikleri, bulmacalar çözülebilir. Dijital teknoloji kullanarak evde üretebilecekleri basılı etkinlikler, kitap okuma etkinlikleri, yapılabilir. Bu sürecin atlatılacağına ve normale döneceğimize inanıyorum. Özellikle 2-10 yaş grubunda olan çocuklar üzerinde bunun toplumsal anlamda etkisi olacağı da kaçınılmaz.”